

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Η άριστη ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας υγείας θεωρείται το σημαντικότερο στοιχείο στη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση των επιστημόνων υγείας. Ιδιαίτερα η ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση των νοσηλευτών, δικαίωμα των αρρώστων και συντελεστή επιτάχυνσης της προόδου, επιστημονικής και κλινικής, του νοσηλευτικού έργου.

Η ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας εξαρτάται από την εκπαίδευση των νοσηλευτών τόσο στη βασική και στη μεταβασική εκπαίδευση όσο και τη συνεχιζόμενη.¹

Κατά τη βασική εκπαίδευση καλλιεργούνται και αναπτύσσονται η γνώση της νοσηλευτικής επιστήμης και πράξης καθώς και οι μέθοδοι εξασφάλισης και προαγωγής της ποιότητάς της.

Οι νοσηλευτές ανέκαθεν παρείχαν φροντίδα υγείας. Οι δραστηριότητες όμως του νοσηλευτή έχουν αλλάξει σημαντικά τον 21ο αιώνα. Ο ρόλος του νοσηλευτή σήμερα είναι ανεξάρτητος και συνεργατικός ταυτόχρονα. Οι νοσηλευτές έχουν τη δυνατότητα να εκτιμούν, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν τη φροντίδα του ασθενούς, βασιζόμενοι στις γνώσεις και τα προσόντα τους.

Έρευνες υποστηρίζουν την άποψη ότι η άμεση εμπλοκή στη διαδικασία εξασφάλισης ποιότητας βελτιώνει τη νοσηλευτική εργασία, καλλιεργεί πιο θετικά τις στάσεις προς τη συμμετοχή, αυξάνει την αντίληψη των νοσηλευτών για την αξία της διαδικασίας αυτής και προάγει την επαγγελματική συνείδηση.²

Κατά την εκπαίδευση (βασική και μεταβασική) καλλιεργούνται και αναπτύσσονται:

- Η αντίληψη της έννοιας και ο προσανατολισμός της ποιότητας της φροντίδας
- Η κατάλληλη συμπεριφορά και οι νοσηλευτικές δεξιότητες (κλινικές, διαπροσωπικές, οργανωτικές, ηγετικές κ.ά.)
- Η γνώση της νοσηλευτικής επιστήμης και πράξης καθώς και των μεθόδων εξασφάλισης και προαγωγής της ποιότητας της
- Η ενεργητική συμμετοχή των νοσηλευτών στην επιδίωξη και επιτυχία ποιότητας στη Νοσηλευτική, οπουδήποτε ασκείται: κλινικό, προληπτικό, εκπαιδευτικό, διοικητικό ή ερευνητικό τομέα.

Επιπλέον, κάθε οργανωμένο σύστημα επιδίωξης υψηλής ποιότητας στη νοσηλευτική πράξη και έρευνα περιέχει μεταξύ άλλων και την επισήμανση των θεωρητικών και κλινικών αναγκών των νοσηλευτών, διότι συλλέγει και αναλύει δεδομένα για την ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας, επισημαίνει και προτείνει στους νοσηλευτές ερευνητές θέματα προς μελέτη και συνεργάζεται για την εκπόνησή τους, σχεδιάζει, εκπονεί και δημοσιεύει νοσηλευτικές έρευνες και προγράμματα.

Η έρευνα είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη σώματος έγκυρης νοσηλευτικής γνώσης, πάνω στην οποία θα στηριχθούν οι βελτιώσεις στην ποιότητα της Νοσηλευτικής που παρέχεται στο κοινό.

Η χρησιμοποίηση της έρευνας στη νοσηλευτική πρακτική μπορεί να επιταχυνθεί με συστηματική αναγνώριση, αξιολόγηση και αντιπαραβολή των γενικεύσεων σε σχήμα εύκολα προσιτό στους ασκούντες νοσηλευτές.³

Οι δυσκολίες στην εφαρμογή της έρευνας στη νοσηλευτική πρακτική δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τους νοσηλευτές να συμμετέχουν σε έρευνα και σε σχέδια χρησιμοποίησης της έρευνας.

Η έρευνα που γίνεται από νοσηλευτές περιλαμβάνει διάφορους τύπους μελέτης, η προτεραιότητα όμως πρέπει να δίδεται στην κλινική έρευνα, που άμεσα σχετίζεται με την ανάπτυξη γνώσης και πληροφόρησης απαραίτητης για τη βελτίωση της νοσηλευτικής πρακτικής.

Η εφαρμογή των ευρημάτων της έρευνας στη νοσηλευτική πρακτική απαιτεί:

- Οι ερευνητές να κάνουν την εργασία περισσότερο προσιτή στους ασκούντας νοσηλευτές.
- Οι υπηρεσίες να υιοθετήσουν φιλοσοφίες και στρατηγικές που ανταμείβουν την εφαρμογή των ερευνητικών ευρημάτων στην πρακτική.

Η νοσηλευτική έρευνα χρειάζεται για πολλούς λόγους, κυρίως όμως διότι προσφέρει νέα γνώση για την βελτίωση της νοσηλευτικής πρακτικής προς όφελος των αρρώστων ατόμων, οικογενειών, κοινότητας, αλλά και των ίδιων των νοσηλευτών.

Ως χρήστες της έρευνας, οι νοσηλευτές προσκαλούνται συνέχεια να αναθεωρούν και να βελτιώνουν την πρακτική τους. Έτσι, όλοι οι νοσηλευτές εμπλέκονται στη διαδικασία της νοσηλευτικής έρευνας και διευκολύνουν ή βοηθούν τους ερευνητές με τη συλλογή δεδομένων, λόγω της άμεσης σχέσης τους με τους αρρώστους που νοσηλεύονται.

Επίσης, συμβάλλουν με τις προτάσεις τους στη διερεύνηση προβλημάτων, θεμάτων και το σχολιασμό τους για τα αποτελέσματα ερευνών, καθώς και για τη δυνατότητα εφαρμογής τους στην πράξη.

Η νοσηλευτική έρευνα έχει μια κυκλική σχέση με την Κλινική Νοσηλευτική και τη νοσηλευτική εκπαίδευση και πρέπει να ενσωματώνεται μαζί τους σε μια ενιαία διοικητική δομή και λειτουργική μονάδα.⁴

Η έρευνα θεωρείται αναπόσπαστη δραστηριότητα της Νοσηλευτικής, σε βαθμό που αποτελεί ένα από τα κριτήρια ποιότητας της εργασίας. Κάθε νοσηλευτής έχει την ευθύνη για τη συνεχή ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων για την εργασία του, με την έρευνα και τον πειραματισμό νέων και δημιουργικών παρεμβάσεων στην κλινική πρακτική.⁵

Ο νοσηλευτής προσεγγίζει τη νοσηλευτική πρακτική με ερευνητικό πνεύμα και χρησιμοποιεί αξιόπιστα ερευνητικά ευρήματα στην πράξη.

Ο νοσηλευτής-ερευνητής δεν γεννιέται αλλά γίνεται. Δηλαδή, εκπαιδεύεται και καταρτίζεται όχι μόνο με επιστημονικές γνώσεις και εμπειρίες αλλά και με την καλλιέργεια ανώτερου ήθους και ακέραιου χαρακτήρα, καθώς και με αγάπη και ενθουσιασμό για τη Νοσηλευτική.

Η έρευνα δεν σπουδάζεται και δεν κατακτάται με τη μελέτη βιβλίων, αλλά απαιτεί προσωπική εμπλοκή συνδυασμένη με διδασκαλία, καθοδήγηση, υποστήριξη και εμπνευσμένα πρότυπα ερευνητών, που γνωρίζουν το δυσκολόπορευτο δρόμο της έρευνας.

Το μέλλον της Νοσηλευτικής μέσα σε ολόκληρο το σύστημα φροντίδας υγείας μπορεί να εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των νοσηλευτών να προσδιορίσουν, να μετρήσουν και να επηρεάσουν τα αποτελέσματα της νοσηλευτικής φροντίδας.

Η συστηματική αξιολόγηση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας, για να γίνεται ολοένα και πιο αποτελεσματική, αξιόπιστη, ευαίσθητη και ολιστική, θα πρέπει να αποτελεί ισόβια διεργασία. Πάντοτε και ιδιαίτερα στην εποχή μας αποτελεί εξέχουσα προτεραιότητα για τους νοσηλευτές, όχι μόνο από την άποψη της ευθύνης τους προς το κοινό, αλλά και από την προοπτική της συνέπειας προς τον εαυτό τους και το έργο τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ραγιά Α. *Βασική Νοσηλευτική – Θεωρητικές και δεοντολογικές αρχές*. 6η έκδοση. Αθήνα, 2005
2. Papadantonaki A, Stotts NA, Paul SM. Comparison of quality of life before and after coronary artery bypass surgery and percutaneous transluminal angioplasty. *Heart Lung* 1994, 23:45–52
3. Lacey EA. Research utilization in nursing practice – a pilot study. *J Adv Nurs* 1994, 14:587–995
4. Mulhall A. Nursing research and nursing practice: An exploration of two different cultures. *Eur J Oncol Nurs* 2001, 5:121–127
5. Σαχίνη-Καρδάση Α. *Μεθοδολογία έρευνας: Εφαρμογές στο χώρο της υγείας*. Γ' έκδοση. Αθήνα, ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις, 1997

Δρ Ασπασία Παπαδαντωνάκη
Υπεύθυνη Έκδοσης